

FLEIRI FØROYINGAR VIÐ TIL AT RUDDA PLAST Í KYRRAHAVINUM

- Tað var ein øgiliga spennandi uppgáva og púra øðrvísi í mun til tað, mann annars er vanur við at gera, sigur Høgni á Heygum, sum var skipari umborð á skipinum, sum sjósetti heimsins størstu havruddingarverkætlan, the Ocean Cleanup

Pætur Hjalmar Evensson

Fleiri avbjóðingar her í heiminum kunnu tykjast ómøguligar; men við dirvi, treiskni og einari nóg stórarí visión ber alt til. Tað sæst beint nú á hinari síðuni av jørðini, har heimsins størsta verkætlan um at rudda plast úr havinum er í gongd.

Ein av heilt stóru avleiðingunum av dálkingini, vit menniskju útseta heimin fyri, er nevniliga, at plastburturkast í risastórum mongdum savnast í havinum. Tá plast kemur í havið, rekur streymurin plastið út í fimm risastór øki í ymsu heimshøvunum, sum eisini verða kallað fyrri "plastsuppunar". Ein av plastsuppunum er í Kyrrahavinum, har hendan plastruddingin fer fram.

Verkætlanin kallast The Ocean Cleanup, og málið er at rudda helvtina av plastinum í Kyrrahavinum innan næstu fimm árini, og í 2040 skal 90 prosent vera ruddað.

Talan er um eina skipan, sum at byrja við skal savna um fimm tons saman hvønn mánað. Tað er eitt flótandi u-formað rør, sum við hjálp av vindi, streymi og aldum savnar plastið saman, sum so verður flutt á land við skipum frá danska Mærsk Supply Service. Rørkipanin verður kallað "Wilson".

Tað er 24 ára gamli Boyan Slat úr Hollandi, sum kom við hugskotinum, tá hann sum 16 ára gamal var og kavaði í Grikkalandi og sá meira plast og rusk, enn hann sá fiskar rundan um seg. Hann setti so verkætlanina og felagið The Ocean Cleanup á stovn í 2013, og í 8. september í ár varð skipanin endiliga sjósett.

Høgni á heygum: Høgni á Heygum var skipari umborð á Maersk skipinum, tá skipanin í september varð sjósett fyrri fyrstu ferð
MYND: SH-UGEAVISEN.DK

Høgni færdi á søguliga royndartúrinum

Nógvir føroyingar arbeiða hjá Mærsk Supply Service, og fleiri av teimum eru og hava verið við til at mynda hesa ovurstóru verkætlanina í Kyrrahavinum.

Tá hol varð sett á verkætlanina, og Wilson-rørskipanin varð sjósett í San Francisco 8. september, var tað eingin annar enn føroyski Høgni á Heygum, sum stóð aftanfyrri róðrið á skipinum, sum eitur Maersk Launcher.

Skipanin skuldi royndar-

koyrast fyrri at kanna, um alt riggaði, sum tað skuldi. Við Høgna á odda sleipaði Mærsk-skipið fyrri fyrstu ferð nakrantíð tað 600 metur langa rørið, Wilson, út á Kyrrahavið.

- Vit gjørdur fyrst eina roynd 350 fjórðingar úti frá landi fyrri at staðfesta, at alt riggaði, sum tað skuldi, og at útgerðin var tann rætta til at seta skipanina saman við. Tá tað so var liðugt, sleipaðu vit alt víðari 1200 fjórðingar út frá landi, har tað bleiv lagt út, har sum streymarnir mótast

og alt plastið er, greiðir Høgni á Heygum frá.

Tað gekk væl at royndarkoyra skipanina, og Wilson riggaði, sum hann skuldi.

- Alt gekk sum ætlað, so tað var ordiliga positivt. Rørið uppførði seg, sum tað skuldi, og snaraði, sum tað skuldi. Vit lögdu tað enntá skeivt við vilja, í forhold til hvussu tað skuldi reka, og so rættaði tað seg upp av sær sjálvum, fortelur ein imponeraður Høgni á Heygum.

Tá túrurin hjá Høgna á

Heygum og restini av manningini var av, lögdu teir at í Honolulu í Hawaii. Her skuldu teir geva útgerð og annað til hitt skipið, sum skuldi taka yvir og er úti við plastsuppunum millum Honolulu og San Francisco nú.

Fýra føroyingar við stórarí ábyrgd umborð nú

Skipið, sum tók yvir, eitur Maersk Transporter, og tað er hetta, sum er á vakt í skrivandi stund fyrri at savna plast og gera nærri eygleiðingar um